
Sprawozdanie z działalności Towarzystwa : Sprawozdania z działalności Wydziałów TNW : Wydział IV nauk biologicznych : Sprawozdanie z czynności organizacyjno-porządkowych

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 53, 164-166

1990

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Gospodarzami pasożytów stałych są gatunki tworzące społeczeństwa średniej wielkości, rzadziej małe. Królowe są duże (makrogyny), zdolne do samodzielnego zakładania nowych społeczeństw. Zamieszkują środowiska raczej ustabilizowane, w hierarchii dominacji zajmują pozycje średnie i niskie.

Ten typ pasożytnictwa społecznego wydaje się być całkowicie odrębnym od dwu poprzednich. Przypuszczam, że powstaje on na drodze mutacji, w wyniku których pojawiają się mikroginiczne królowe, niezdolne do samodzielnego zakładania nowych społeczeństw.

Niewolnictwo jest formą pasożytnictwa dość rzadką. Pojawia się w dwu podrodzinach: *Formicinae* i *Myrmicinae* i w każdej z tych podrodzin ma inny charakter i prawdopodobnie różne pochodzenie.

Gatunki uprawiające niewolnictwo z podrodziny *Formicinae* wykazują dość odległy stopień pokrewieństwa ze swoimi gospodarzami i stosunkowo małą specyficzność w wyborze niewolnic. Prawdopodobnie ten typ niewolnictwa rozwinął się jako boczna linia pasożytnictwa czasowego.

Gatunki uprawiające niewolnictwo z podrodziny *Murmicinae* są blisko spokrewnione ze swoimi gospodarzami, jako niewolnice tolerują tylko jeden gatunek. Prawdopodobnie ten typ niewolnictwa rozwinął się jako boczna gałąź pasożytnictwa stałego.

Piśmiennictwo

- Czechowski W. (1991a): *Species transformations in red wood ant colonies (Hymenoptera, Formicidae)*. (in print).
- Czechowski W. (1991b): *Mixed colonies in Formica rufa group (Hymenoptera, Formicidae) do exist*. (in print).
- Emery C. (1909): Über den Ursprung der dulotischen, parasitischen und myrmecophilen Ameisen. Biol. Zbl., 29: 352-362.
- Kutter H. (1969): *Die sozialparasitischen Ameisen der Schweiz*. Neujahrsblatt Naturforsch. Ges. Zürich, 171: 1-62.
- Pisarski B. (1982): *Structure et organisation des sociétés de fourmis de l'espece Formica (Coptoformica) exsecta* Nyl. Mem. Zool., 38: 1-280.
- Pisarski B., Vepsäläinen K. (1989): *Competition hierarchies in ant communities (Hymenoptera, Formicidae)*. Ann. Zool., 42: 321-330.
- Wheeler W.M. (1906): *On the founding of colonies by queen ants, with special reference to the parasitic and slave-making species*. Bull. Amer. Mus. Nat. Hist., 22: 33-105.

b) Sprawozdanie z czynności organizacyjno-porządkowych

Wydział liczy 39 członków, w tym 34 członków zwyczajnych i 5 korespondentów.

W okresie sprawozdawczym odbyło się na Wydziale jedno posiedzenie administracyjne (w dwóch terminach) oraz sześć posiedzeń naukowych.

W dniu 8 maja 1990 r. odbyło się zebranie administracyjne Wydziału poświęcone wyborowi I stopnia nowych członków. W zebraniu wzięli udział profesorowie H. Sandner (przewodniczący), L. Bassalik-Chabielska (sekretarz), T. Kacperska, M. Kańtoch, Z. Kasprzyk, J. Kochman, A. Paszewski, B. Pisarski, Z. Starck, K. Toczko, P. Strebeyko, W. Woźnicka.

Ze względu na brak quorum zebranie odbyło się w drugim terminie. Do Komisji Skrutacyjnej zostali wybrani profesorowie A. Paszewski oraz K. Toczko. Druga Komisja Skrutacyjna była powołana, gdy wnioskodawcą był prof. Paszewski. Należeli do niej profesorowie M. Kańtoch i Z. Kasprzyk.

O przyjęcie na członka zwyczajnego Wydziału prof. dr Teresę Pojmańską wnioskowali prof. dr Henryk Sandner oraz prof. dr Bohdan Pisarski. Dorobek naukowy kandydatki przedstawił prof. dr Henryk Sandner. W głosowaniu tajnym wzięło udział 12 osób. Wszystkie głosy były pozytywne.

O przyjęcie na członka zwyczajnego Wydziału prof. dr Katarzynę Niewiadomską wnioskowali prof. dr Henryk Sandner oraz prof. dr Henryk Sandner. Dorobek naukowy kandydatki przedstawił prof. dr Henryk Sandner. W głosowaniu tajnym wzięło udział 12 osób. 10 głosów było pozytywnych, 2 osoby wstrzymały się od głosu. Kandydatka otrzymała więcej niż 3/4 głosów.

O przyjęcie na członka korespondenta Wydziału prof. dr Włodzimierza Zagórskiego wnioskowali prof. dr Andrzej Paszewski oraz prof. dr Kazimierz Toczko. Dorobek naukowy kandydata przedstawili prof. dr Andrzej Paszewski i prof. dr Kazimierz Toczko. W głosowaniu wzięło udział 12 osób. Wszystkie głosy były pozytywne. Głosowanie było tak jak uprzednio, tajne.

O przyjęcie na członka zwyczajnego Wydziału prof. dr Zbigniewa Szynekiewicza wnioskowali prof. dr Mirosław Kańtoch oraz prof. dr Ludmiła Bassalik-Chabielska. Dorobek naukowy kandydata przedstawił prof. dr Mirosław Kańtoch. W głosowaniu tajnym wzięło udział 12 osób. 10 głosów było pozytywnych, 2 osoby wstrzymały się od głosu. Kandydat otrzymał więcej niż 3/4 głosów.

W wyniku przeprowadzonych wyborów Wydział IV wybrał prof. dr Katarzynę Niewiadomską, prof. dr Teresę Pojmańską oraz prof. dr Zbigniewa Szynekiewicza na członków zwyczajnych TNW, natomiast prof. dr Włodzimierza Zagórskiego na członka korespondenta TNW.

W dniu 22 maja 1990 r. odbyło się zebranie administracyjne Wydziału, które było kontynuacją zebrania z dnia 8 maja. Zebranie to było poświęcone przyjęciu nowych członków. W zebraniu wzięli udział profesorowie: H. Sandner (przewodniczący), L. Bassalik-Chabielska (sekretarz), S. Gumiński, T. Korzybski, T. Wodzicki i Z. Starck.

Ze względu na brak quorum zebranie odbyło się w drugim terminie. Do Komisji Skrutacyjnej zostali wybrani profesorowie Z. Starck oraz T. Wodzicki.

O przyjęcie na członka zwyczajnego Wydziału prof. dr Zbigniewa Jacewskiego wnioskowali prof. dr Ludmiła Bassalik-Chabielska oraz prof. dr Stanisław Feliksiak (nieobecny, usprawiedliwiony). Dorobek naukowy kandydata

przedstawiła prof. dr Ludmiła Bassalik-Chabielska. W głosowaniu tajnym wzięło udział 6 osób. Wszystkie głosy były pozytywne.

O przyjęcie na członka korespondenta Wydziału doc. dr med. Waldemara Roszkowskiego wnioskowali prof. dr Ludmiła Bassalik-Chabielska oraz prof. dr Tadeusz Korzybski. Dorobek naukowy kandydata przedstawiła prof. dr Ludmiła Bassalik-Chabielska. W głosowaniu tajnym wzięło udział 6 osób. Wszystkie głosy były pozytywne.

W wyniku przeprowadzonych wyborów prof. dr Zbigniew Jaczewski został wstępnie przyjęty na członka zwyczajnego TNW, natomiast doc. dr Waldemar Roszkowski został wstępnie przyjęty na członka korespondenta TNW.

Przyjęcie nowych członków do Wydziału IV TNW zostało następnie, w dniu 30 października 1990 r., potwierdzone pozytywnym głosowaniem przez Zebranie Administracyjne Ogólne TNW.

W roku sprawozdawczym Wydział IV TNW oddelegował do pracy Komisji Wydawnictw TNW doc. dr Jadwigę Kermen, następnie, z powodu rezygnacji z tej pracy doc. dr Jadwigi Kermen, prof. dr Katarzynę Niewiadomską. W pracy Wydziałowych Zespołów Redaktorskich biorą udział prof. dr Henryk Sandner i prof. dr Ludmiła Bassalik-Chabielska.

Wydział V nauk lekarskich

Przewodniczący: Kazimierz Dux, czł. zw.

Sekretarz: Paweł Grieb, czł. koresp.

a) Sprawozdanie z działalności naukowej

W 1990 r. odbyło się 5 zebrań naukowych Wydziału, na których członkowie Wydziału przedstawili następujące odczyty:

dnia 11 stycznia 1990 r. – Elżbieta Promińska: *Rozwój rodowy chorób ludzkich* (brak tekstu);

dnia 15 lutego 1990 r. – Witold Karczewski: *Nerwowa regulacja oddychania* (brak tekstu);

dnia 30 maja 1990 r. – Marek Kowalczyk: *Mechanizmy przewodzenia bólu* (brak tekstu);

dnia 8 listopada 1990 r. – Jan Nielubowicz: *Badania nad rolą połączeń tętniczo-żylnych Hoyer'a w powstawaniu niektórych chorób u ludzi* (brak tekstu);

dnia 13 grudnia 1990 r. – Wojciech Kostowski: *Neurobiologiczne mechanizmy uzależnienia od alkoholu etylowego. Nowe perspektywy farmakoterapii* (brak tekstu).